

การบริหารงานวิทยุชุมชนควนเนียง ตำบลบางเหรียง
และวิทยุชุมชนชวาทอง ตำบลบ้านนา จังหวัดสงขลา

นางสาวเจริญเนตร แสงดวงแข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MANAGEMENT OF KUANNEANG COMMUNITY RADIO TAMBON BANGREANG AND
CHAWATHONG COMMUNITY RADIO TAMBON BANNA, SONGKHLA PROVINCE**

Miss Jarernnate Saengdounkhae

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Academic Year 2006

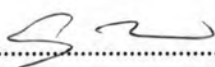
Copyright of Chulalongkorn University

491231

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การบริหารงานวิทยุชุมชนควนเนียง ตำบลบางเหรียง และวิทยุชุมชน
ชวาทอง ตำบลบ้านนา จังหวัดสงขลา
โดย   นางสาวเจริญเนตร แสงดวงแห
สาขาวิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

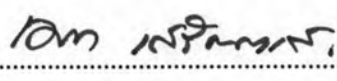

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอภาส วงศ์บ้านดู่)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท)

..... กรรมการ
(อาจารย์เมธา เสรีชนาวงศ์)

เจริญเนตร แสงดวงแข : การบริหารงานวิทยุชุมชนควนเนียง ตำบลบางเหริยง และวิทยุชุมชนชวาทอง ตำบลบ้านนา จังหวัดสงขลา. (MANAGEMENT OF KUANNEANG COMMUNITY RADIO TAMBON BANGREANG AND CHAWATHONG COMMUNITY RADIO TAMBON BANNA, SONGKHLA PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ, 285 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อเข้าใจการบริหารงานของวิทยุชุมชนในจังหวัดสงขลาทั้ง 2 แห่ง (2) เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกระบวนการดำเนินงานวิทยุชุมชน (3) เพื่อทราบถึงบทบาท และประโยชน์ของวิทยุชุมชนทั้ง 2 แห่ง โดยใช้วิธีการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์เอกสาร และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า วิทยุชุมชนควนเนียง ตำบลบางเหริยง มีการบริหารงานที่มาจากคนในชุมชน มีโครงสร้างการบริหารงานที่นำเอาแนวคิดวิทยุชุมชนมาใช้อย่างเคร่งครัด เนื่องจากกลุ่มผู้บริหารและอาสาสมัครมีความเข้าใจเรื่องวิทยุชุมชนเป็นอย่างดีจากการผ่านการจัดทำเวทีประชาคมรวม 6 ครั้ง มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมครบทั้ง 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต และการมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย วิทยุชุมชนควนเนียง ได้ทำบทบาทหน้าที่บรรลุดังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ โดยบทบาทหน้าที่ที่ทำมากที่สุด คือ เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ส่วนประโยชน์ของวิทยุชุมชนควนเนียง ประโยชน์ที่เห็นเด่นชัด คือ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารในชุมชน

กรณีของวิทยุชุมชนชวาทอง ตำบลบ้านนา พบว่า มีการบริหารงานที่มาจากคนในครอบครัว มีโครงสร้างการบริหารงานที่ยังไม่ได้้นำเอาแนวคิดวิทยุชุมชนมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจากทีมผู้บริหารยังมีความรู้เรื่องวิทยุชุมชนที่ไม่ชัดเจนนัก การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมีเพียง 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร และการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต วิทยุชุมชนชวาทอง ได้ทำบทบาทหน้าที่บรรลุดังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ โดยบทบาทหน้าที่ที่ทำมากที่สุด คือ เป็นทางเลือกในการรับฟังสื่อวิทยุของคนในชุมชน ส่วนประโยชน์ของวิทยุชุมชนชวาทอง ประโยชน์ที่เห็นเด่นชัด คือ การให้ความบันเทิง

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4885069228 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : MANAGEMENT / KUANNEANG COMMUNITY RADIO / TAMBON BANGREANG / CHAWATHONG COMMUNITY RADIO / TAMBON BANNA / SONGKHLA PROVINCE
 JARERNNATE SAENGDOUNGKHAE : MANAGEMENT OF KUANNEANG COMMUNITY RADIO TAMBON BANGREANG AND CHAWATHONG COMMUNITY RADIO TAMBON BANNA, SONGKHLA PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.DR.KANJANA KAEWTHEP, 285 pp.

The purposes of this qualitative research are; to analyse the management of Kuanneang community radio tambon Bangreang and Chawathong community radio tambon Banna in Songkhla province, to study the level of community participation in both community radios' working process, and to study the function and the use of both community radios. The research is carried out through the method of in-depth interview, document research and participation observation.

The findings of Kuanneang community radio tambon Bangreang's study show that this community radio is managed by people who live in the community. The management structure is used completely according to community radio idea, because executive officers and volunteers understand the idea of community radio clearly through attending six civic forums. The opportunities to participate are given to people in 3 levels which are participator as receiver/user, participator as sender/producer/co-producer and participator as planner/policy setter. This community radio can achieve all of its goals, and the function it mostly performs is the distribution of useful news and information. Kuanneang community radio's notable use is public information within its community.

In case of Chawathong community radio tambon Banna, the result showed that this radio station is managed by only one local family. The management structure is not used completely according to the community radio idea yet, due to the unclear understanding of executive officers about community radio. The form of people participation are limited only in 2 levels which are participator as receiver/user and participator as sender/producer/co-producer. This community radio can achieve all of its goals, and the role it mostly performs is being one of radio stations for people's choice. Chawathong community radio's notable use is being entertainer.

Department Mass Communication
 Filed of study Mass Communication
 Academic year 2006

Student's signature.....
 Advisor's signature...*Kanjana Kawthep*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ถูกลงได้ด้วยดี ก็ด้วยความช่วยเหลือ คุณแลจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้คอยชี้แนะ และให้
คำปรึกษาตลอดการดำเนินงานวิจัย ผศ.โอฬาร วงศ์บ้านคู่ รศ.ดร.อรพรรณ ปิณฑน์โอวาท อ.เมธา
เสรีธนาวงศ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจทานงานวิจัย รวมถึงครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ช่วย
ประสิทธิ์ประสาทวิชาในทุกระดับการศึกษา

ขอขอบคุณน้ำใจจากชาวบ้านชุมชนตำบลบางเหริยง และชาวบ้านชุมชนตำบลบ้านนา
สำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

และท้ายที่สุด กราบขอบพระคุณกำลังใจที่ดีจากครอบครัว คุณพ่อจำเริญ คุณแม่ผ่องเนตร
แสงดวงแข พี่เอก น้องอ๊อฟ ป้าส่องและครอบครัวสุวรรณ โฉม ที่คอยสนับสนุนและให้คำแนะนำใน
ทุกเรื่องด้วยดีมาโดยตลอด รวมถึงขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนๆ ทุกคน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหานำวิจัย.....	11
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
	นิยามศัพท์.....	11
	ขอบเขตการวิจัย.....	13
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2.	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	แนวคิดเรื่องวิทยุชุมชน (Community Radio).....	14
	แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการ.....	17
	แนวคิดเรื่องการบริหารงานวิทยุกระจายเสียง.....	18
	แนวคิดเรื่องการบริหารงานวิทยุชุมชน.....	21
	ทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication Theory).....	29
	ทฤษฎีหน้าที่นิยม (Functionalism).....	37
	ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วมของสื่อ (Democratic-Participant Media Theory).....	46
	ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์การผู้ผลิตสื่อมวลชน (Organize Analysis).....	48
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56

3.	ระเบียบวิธีวิจัย.....	65
	แหล่งข้อมูล.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
	การนำเสนอข้อมูล.....	70
	กรอบแนวคิดวิจัย (Conceptual Framework).....	71
4.	ข้อมูลวิद्यุชุมชนควนเนียง ตำบลบางเหรียง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา.....	72
	บริบทชุมชน ตำบลบางเหรียง.....	72
	ข้อมูลการดำเนินงานวิद्यุชุมชนควนเนียง.....	100
	การบริหารงานวิद्यุชุมชนควนเนียง.....	107
	การบริหารจัดการบุคคล.....	107
	การบริหารจัดการงบประมาณ.....	122
	การบริหารจัดการงาน.....	132
	การมีส่วนร่วมของค.ในชุมชน ตำบลบางเหรียง.....	151
	บทบาท/หน้าที่และประโยชน์ของวิद्यุชุมชนควนเนียง.....	159
5.	ข้อมูลวิद्यุชุมชนชวาทอง ตำบลบ้านนา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา.....	167
	บริบทชุมชน ตำบลบ้านนา.....	167
	ข้อมูลการดำเนินงานวิद्यุชุมชนชวาทอง.....	180
	การบริหารงานวิद्यุชุมชนชวาทอง.....	183
	การบริหารจัดการบุคคล.....	183
	การบริหารจัดการงบประมาณ.....	195
	การบริหารจัดการงาน.....	202
	การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ตำบลบางเหรียง.....	212
	บทบาท/หน้าที่และประโยชน์ของวิद्यุชุมชนควนเนียง.....	217
6.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	221
	สรุปผลการวิจัย.....	221

บทที่

หน้า

อภิปรายผล.....	246
ข้อเสนอแนะสำหรับวิद्यุชุมชนในกรณีศึกษา.....	256
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป.....	258
รายการอ้างอิง.....	259
ภาคผนวก.....	263
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	รายชื่อวิทยุชุมชนในจังหวัดสงขลา.....	5
ตารางที่ 2	รายชื่อแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคลของวิทยุชุมชนควนเนียง.....	65
ตารางที่ 3	รายชื่อแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคลของวิทยุชุมชนชวาทอง.....	66
ตารางที่ 4	รายชื่อ Key Informant.....	66
ตารางที่ 5	ตัวอย่างแนวคำถามสัมภาษณ์.....	67
ตารางที่ 6	แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตารางที่ 7	สถานที่ในชุมชนที่โยกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยุชุมชนควนเนียง.....	77
ตารางที่ 8	โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางเหรียง.....	80
ตารางที่ 9	รายชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านตำบลบางเหรียง.....	80
ตารางที่ 10	กลุ่มองค์กรในชุมชน/สมาชิกเครือข่ายวิทยุชุมชนควนเนียง.....	83
ตารางที่ 11	กระบวนการเตรียมการก่อตั้งวิทยุชุมชนควนเนียง.....	88
ตารางที่ 12	ขอบข่ายหน้าที่คณะทำงาน 15 ฝ่ายของวิทยุชุมชนควนเนียง.....	98
ตารางที่ 13	รายชื่ออาสาสมัครและหน้าที่รับผิดชอบ.....	111
ตารางที่ 14	รายชื่อกลุ่มผู้บริหารวิทยุชุมชนควนเนียง.....	113
ตารางที่ 15	รายชื่อกลุ่มนักจัดรายการวิทยุชุมชนควนเนียง.....	116
ตารางที่ 16	เนื้อหาที่นำเสนอผ่านรายการวิทยุชุมชนควนเนียง (9 สิงหาคม 2546).....	144
ตารางที่ 17	เนื้อหาที่นำเสนอผ่านรายการวิทยุชุมชนควนเนียง (ปัจจุบัน).....	147
ตารางที่ 18	สถานที่ในชุมชนที่โยกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยุชุมชนชวาทอง.....	173
ตารางที่ 19	โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา.....	175
ตารางที่ 20	รายชื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านนา.....	175
ตารางที่ 21	รายชื่อกลุ่มผู้บริหารวิทยุชุมชนชวาทอง.....	186
ตารางที่ 22	รายชื่อกลุ่มนักจัดรายการวิทยุชุมชนชวาทอง.....	189
ตารางที่ 23	รายรับที่ได้จากผังรายการวิทยุชุมชนชวาทอง (จันทร์-ศุกร์).....	196
ตารางที่ 24	รายรับที่ได้จากผังรายการวิทยุชุมชนชวาทอง (เสาร์-อาทิตย์).....	197
ตารางที่ 25	รายจ่ายวิทยุชุมชนชวาทอง.....	199
ตารางที่ 26	ผู้สนับสนุนรายการของวิทยุชุมชนชวาทอง.....	200
ตารางที่ 27	เนื้อหาที่นำเสนอผ่านรายการวิทยุชุมชนชวาทอง.....	208
ตารางที่ 28	บทบาท/หน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของวิทยุชุมชนชวาทอง.....	217

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ 1	กระบวนการได้มาของคณะกรรมการวิเทศชุมชนควนเนียง.....115
แผนภาพที่ 2	ผังโครงสร้างการบริหารงานวิเทศชุมชนควนเนียง.....136
แผนภาพที่ 3	ผังรายการวิเทศชุมชนควนเนียงวันที่ 9 สิงหาคม 2546.....143
แผนภาพที่ 4	ผังรายการวิเทศชุมชนควนเนียงปัจจุบัน.....146
แผนภาพที่ 5	กระบวนการคัดเลือกผู้ดำเนินรายการของวิเทศชุมชนชวาทอง.....185
แผนภาพที่ 6	ความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้บริหารวิเทศชุมชนชวาทอง.....188
แผนภาพที่ 7	ผังโครงสร้างการบริหารงานวิเทศชุมชนชวาทอง.....204
แผนภาพที่ 8	ผังรายการวิเทศชุมชนชวาทอง.....207
แผนภาพที่ 9	การบริหารจัดการบุคคลของวิเทศชุมชนควนเนียง.....222
แผนภาพที่ 10	การบริหารจัดการงบประมาณของวิเทศชุมชนควนเนียง.....225
แผนภาพที่ 11	การบริหารจัดการงานของวิเทศชุมชนควนเนียง.....227
แผนภาพที่ 12	ระดับการมีส่วนร่วมในงานวิเทศชุมชนควนเนียง.....230
แผนภาพที่ 13	บทบาท/หน้าที่ และประโยชน์ของวิเทศชุมชนควนเนียง.....232
แผนภาพที่ 14	การบริหารจัดการบุคคลของวิเทศชุมชนชวาทอง.....235
แผนภาพที่ 15	การบริหารจัดการงบประมาณของวิเทศชุมชนชวาทอง.....237
แผนภาพที่ 16	การบริหารจัดการงานของวิเทศชุมชนชวาทอง.....239
แผนภาพที่ 17	ระดับการมีส่วนร่วมในงานวิเทศชุมชนชวาทอง.....242
แผนภาพที่ 18	บทบาท/หน้าที่ และประโยชน์ของวิเทศชุมชนชวาทอง.....244
แผนภาพที่ 19	ระดับความเข้มข้นของวิเทศชุมชน.....246
แผนภาพที่ 20	ความสัมพันธ์ระหว่างวิเทศชุมชนกับวิเทศชุมชน.....248
แผนภาพที่ 21	ความสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมกับสถานภาพวิเทศชุมชน.....250
แผนภาพที่ 22	การดำเนินงานของวิเทศชุมชนควนเนียงตามประเด็นปัญหานำวิจัย.....255
แผนภาพที่ 23	การดำเนินงานของวิเทศชุมชนชวาทองตามประเด็นปัญหานำวิจัย.....256